

TRƯỜNG ĐẠI HỌC LÂM NGHIỆP

25 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN

TRẦN THANH BÌNH

Những thành công của trường Đại học Lâm nghiệp trong 5 năm qua trong công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học, xây dựng cơ sở vật chất... lại 1 lần nữa khẳng định bước trưởng thành của nhà trường trong 25 năm xây dựng và trường thành.

Với những bài học kinh nghiệm của mình, Trường đại học lâm nghiệp sẽ vững bước trên chặng đường đổi mới toàn diện và triệt để công tác đào tạo của mình.

THÁNG 11 năm 1989, Trường đại học lâm nghiệp kỷ niệm lần thứ 25 ngày thành lập trường (1964 — 1989).

25 năm là một chặng đường lịch sử, ghi nhận những cố gắng to lớn, những khó khăn chồng chất mà nhà trường phải vượt qua để ổn định và phát triển.

Thành lập trong bối cảnh lịch sử đặc biệt của đất nước, trong cuộc chiến tranh chống phá hoại miền Bắc nước ta, nhà trường phải chuyển về địa điểm sơ tán tại Đông Triều, Quảng Ninh.

20 năm, 1964 — 1984, bám trụ trên mảnh đất của vùng mỏ anh hùng, cán bộ và sinh viên nhà trường vừa cùng nhân dân địa phương anh dũng chống trả những hành động phá hoại điên cuồng của kẻ thù đối với vùng mỏ, vừa kiên trì sự nghiệp đào tạo, đã giành được những thành tựu đáng kể. Những thành tựu đó đã được tổng kết, đánh giá một cách toàn diện và sâu sắc trong dịp kỷ niệm lần thứ 20 ngày thành lập trường (tháng 11-1984) đánh dấu bằng việc Nhà nước ta tặng thưởng Huân chương Lao động hạng 3, Nhà nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào tặng thưởng Huân chương Tự do hạng nhất cho nhà trường. Và như lời khen ngợi của Phó chủ tịch Hội đồng bộ trưởng, đại tướng Võ Nguyên Giáp trong thư gửi cho cán bộ, công nhân viên và sinh viên nhân dịp kỷ niệm 20 năm thành lập trường: «Trải qua những năm chiến tranh gian khổ cũng như trong những năm hòa bình xây dựng Trường đại học lâm nghiệp đã nêu cao tinh thần làm chủ, thi đua dạy tốt học tốt, đào tạo được một đội ngũ cán bộ khoa học kỹ thuật đông đảo hiện đang công tác và phục vụ có hiệu quả khắp mọi miền của đất nước ta. Tôi nhiệt liệt khen ngợi cố gắng lớn lao và thành tích quan trọng của các đồng chí Trường đại học lâm nghiệp, xứng đáng với những phần

thưởng Nhà nước ta và Nhà nước bạn đã dành cho các đồng chí».

5 năm gần đây, từ năm 1985 nhà trường đã chuyển về và hoạt động trên địa điểm chính thức tại thị trấn Xuân Mai, Chương Mỹ, Hà Sơn Bình. vừa chuyển từ Quảng Ninh về địa điểm mới, cơ sở vật chất thiếu thốn, nhà trường vừa phải tiến hành nhiệm vụ đào tạo, vừa xây dựng cơ sở vật chất, tổ chức đời sống cho cán bộ và sinh viên trong hoàn cảnh kinh tế — xã hội của đất nước ta có nhiều khó khăn và diễn biến phức tạp. Song nhà trường đã kiên trì khắc phục khó khăn để thực hiện nhiệm vụ đào tạo và xây dựng trường, đã đạt được kết quả quan trọng trên các mặt hoạt động của nhà trường.

I. Những thành tích chủ yếu của 5 năm hoạt động trên địa điểm mới.

1. Về đào tạo: ngay từ ngày đầu trường chuyển về địa điểm mới, nhà trường đã sớm ổn định việc sắp xếp giảng đường, phòng thí nghiệm, sớm ổn định tổ chức để thực hiện nhiệm vụ đào tạo. Mặc dù khó khăn gay gắt, song nhà trường đã thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả công tác tuyển sinh hàng năm, tăng cường cải tiến công tác giảng dạy, học tập, giáo dục và quản lý sinh viên để hạn chế tiến tới ngăn chặn tình trạng chất lượng đào tạo giảm sút, trên cơ sở đó từng bước nâng cao chất lượng đào tạo trong những năm sau.

5 năm qua nhà trường đã đào tạo 1353 kỹ sư, trong đó 557 kỹ sư lâm nghiệp, 166 kỹ sư công nghiệp khai thác gỗ, 153 kỹ sư chế biến lâm sản, 477 kỹ sư kinh tế lâm nghiệp. Nâng số kỹ sư do nhà trường đào tạo trong 25 năm qua lên 6705 người, cùng với 320 kỹ sư được đào tạo ở Trường đại học nông lâm trước đây đang

phục vụ và đảm nhận nhiều cương vị chủ chốt trong ngành Lâm nghiệp.

Cùng với việc đào tạo phục vụ cho nhu cầu cán bộ trong nước, 5 năm qua nhà trường còn đào tạo được 59 kỹ sư cho nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào, nâng số kỹ sư do nhà trường đào tạo cho nước bạn Lào lên 68, nhiều anh chị em đã được bổ nhiệm giữ những cương vị chủ chốt của ngành Lâm nghiệp của nước bạn.

Là ngành sản xuất gắn liền với đồng bào dân tộc ít người, với rừng núi, thực hiện đường lối đào tạo cán bộ của Đảng, 5 năm qua trường đã mở thêm hình thức đào tạo ngắn hạn cho cán bộ công nhân và con em đồng bào các huyện miền núi và hải đảo. Hiện đã có 3 khóa với 179 học sinh đang theo học. Đồng thời với nhận thức đào tạo phải gắn liền với sử dụng, nhà trường đã kịp thời mở các lớp đào tạo tại chức hợp đồng với các tỉnh Quảng Nam - Đà Nẵng và Hà Sơn Bình, đào tạo cán bộ theo quy hoạch phát triển lâm nghiệp của địa phương.

Cùng với các hình thức đào tạo đại học, nhà trường còn mở các lớp chuyên đề đề nâng cao, bồi dưỡng kiến thức kỹ thuật và quản lý kinh tế cho hàng trăm cán bộ trong ngành ở khu vực miền Trung và miền Bắc.

2. Về nghiên cứu khoa học: trong những năm qua nhà trường đã tập trung chỉ đạo công tác nghiên cứu khoa học phải phục vụ 2 yêu cầu: Vừa phục vụ nâng cao chất lượng đào tạo vừa phục vụ sản xuất. Với tư tưởng chỉ đạo đó, năm năm qua đã triển khai nghiên cứu 163 đề tài và chuyên đề khoa học, trong đó có 2 đề tài thuộc chương trình nghiên cứu cấp Nhà nước, 6 đề tài cấp ngành. Nhà trường còn tiến hành nhiều hợp đồng sản xuất, nghiên cứu ứng dụng với nhiều cơ sở sản xuất như Lâm trường Tu lý (Hà Sơn Bình), Ba chẽ 2 (Quảng Ninh), Hữu lương (Lạng Sơn) Ta-giê, Phước sơn (Quảng Nam - Đà Nẵng), vườn quốc gia Cát Bà (Hải Phòng) v.v... Nhà trường còn tham gia với sở Lâm nghiệp Hà Sơn Bình tiến hành quy hoạch đề thực hiện chương trình PAM ở địa phương.

Cùng với các chương trình nghiên cứu trên đây, thực hiện chủ trương phủ xanh đất trống đồi núi trọc, lục hóa khu vực nhà trường, vùng đồi núi này trước đây là vùng đồi trọc, đá ong và cỏ dại, 5 năm qua nhà trường đã sử dụng có hiệu quả lao động trong trường và đã trồng được 67 ha rừng, trong đó 51 ha là thông Mã vĩ, 10 ha trầu và 6 ha bạch đàn. Trên khu rừng này đã xây dựng được nhiều mô hình rừng thực nghiệm, đồng thời đã trồng được gần 30 000 cây lục hóa khu vực trường và trên các vườn rừng của 30 gia đình tại «Làng đại học». Hàng năm nhà trường còn cung cấp cho các đơn vị quân

đội, các cơ quan và nhân dân quanh vùng hàng vạn cây giống.

Đó là những kết quả quan trọng làm cơ sở cho công tác giảng dạy, học tập và nghiên cứu khoa học của nhà trường đồng thời bước đầu phát huy vai trò nòng cốt của nhà trường trong phong trào trồng cây gây rừng đối với địa phương.

3. Về xây dựng cơ sở vật chất và đời sống. Do mới di chuyển về địa điểm mới nên hết sức khó khăn, đặc biệt là xây dựng cơ sở vật chất và tổ chức đời sống trong hoàn cảnh kinh tế - xã hội của đất nước đang gặp nhiều khó khăn, tất cả những khó khăn của xã hội đều trực tiếp tác động vào nhà trường. Song được sự quan tâm của Nhà nước, với quyết tâm chỉ đạo của Bộ lâm nghiệp và được sự giúp đỡ của nhiều cơ quan trung ương và địa phương, trong và ngoài ngành nhà trường đã thực hiện có kết quả công tác xây dựng cơ bản trên địa điểm mới Xuân Mai.

Nhằm ổn định đời sống cán bộ công nhân viên, nhà trường đã tập trung chỉ đạo xây dựng «Làng đại học» với phương thức Nhà nước, nhà trường và gia đình cùng làm. Sau 1 năm thực hiện cuối năm 1987, 30 gia đình đã hoàn thành việc xây dựng nhà ở bình quân mỗi gia đình từ 40 - 50 m², ngoài ra còn các công trình phụ khác. Cùng với 30 gia đình ở «Làng đại học» 48 gia đình khác cũng được nhà trường hỗ trợ bằng nguồn vốn tự có để ổn định nơi an chốn ở. Đến nay khoảng 70% số gia đình đã xây dựng được nhà ở xung quanh khu vực trường, số còn lại được bố trí tạm thời tại khu tập thể trong quy hoạch tổng thể của nhà trường.

4. Trên lĩnh vực hợp tác quốc tế.

Trong mấy năm gần đây được sự quan tâm và tạo điều kiện của Nhà nước, công tác hợp tác quốc tế của nhà trường bước đầu được mở rộng và có hiệu quả.

Với dự án VIE-80-017 về thực hành Lâm nghiệp hiện đại do tổ chức quốc tế tài trợ đã có tác dụng nhất định trong việc đổi mới mục tiêu và phương pháp đào tạo, đồng thời được trang bị thêm một số vật tư thiết bị quý hiếm phục vụ trực tiếp cho công tác giảng dạy, học tập và nghiên cứu khoa học.

Hiện nay nhà trường đang tiếp nhận dự án GCP VIE-012-AUL do Chính phủ Cộng hòa Úc tài trợ về đào tạo cán bộ các Trường đại học lâm nghiệp Việt Nam.

Những dự án trên đây tuy nhỏ nhưng đã có tác dụng thiết thực đối với sự nghiệp đào tạo của nhà trường. Đồng thời mở ra một triển vọng tốt đẹp trong lĩnh vực hợp tác về đào tạo với các nước trên thế giới, nhất là các nước trong khu vực.

5. Về xây dựng đội ngũ cán bộ. Cùng với việc thực hiện những nhiệm vụ chính trị trên đây, đội ngũ cán bộ của nhà trường cũng từng bước được bồi dưỡng và ổn định.

Đội ngũ thầy cô giáo, cán bộ công nhân viên của trường hiện có 100 người, trong đó có trên 190 cán bộ giảng dạy, 10% cán bộ giảng dạy có học vị phó tiến sĩ, 3 phó giáo sư, trên 51% đã vượt qua thực tập sinh nghiên cứu sinh và tham gia các lớp bồi dưỡng ngắn hạn ở nước ngoài. Hiện nay nhà trường đang mở các lớp bồi dưỡng ngoại ngữ, Anh, Nga, Pháp, thường xuyên có hơn 60 cán bộ giảng dạy học tập.

Đây là vốn quý, là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp đào tạo của nhà trường. Nhà trường đang có quy hoạch đề bồi dưỡng và ổn định lâu dài đội ngũ cán bộ phục vụ cho sự nghiệp đào tạo.

II. Những bài học kinh nghiệm.

Ngoài những bài học kinh nghiệm đã được tổng kết trong dịp kỷ niệm 20 năm thành lập trường, từ những thực tiễn 5 năm qua có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm trong sự nghiệp xây dựng và phát triển nhà trường như sau:

1. Làm rõ tính đặc thù vừa đào tạo vừa xây dựng và ổn định đời sống quyết tâm phấn đấu vì sự nghiệp củng cố và phát triển trường Đại học Lâm nghiệp trên địa điểm mới.

Vấn đề đặt ra là phải làm rõ về mặt chủ trương cũng một lúc đồng thời tiến hành 3 mục tiêu, đổi mới công tác đào tạo được xác định là trọng điểm số một, nhưng xây dựng cơ sở vật chất và ổn định đời sống trên địa điểm mới là tiền đề là điều kiện tiên quyết đề hoạch định bước đi thích hợp nhằm từng bước thực hiện mục tiêu chiến lược cải cách đào tạo. Đây là bài học thể hiện tính năng động trong việc vận dụng các chủ trương của Đảng và Nhà nước thông qua việc chỉ đạo của Bộ lâm nghiệp, Bộ đại học, Trung học chuyên nghiệp và dạy nghề cùng với những chủ trương của tỉnh Hà Sơn Bình vào tình hình thực tiễn của nhà trường.

2. Đánh giá đúng tiềm năng và biết khai thác tiềm năng tạo ra sức mạnh tổng hợp để thực hiện các mục tiêu thông qua phong trào hành động cách mạng của quần chúng.

Đây là bài học về tổ chức lực lượng để thực hiện các mục tiêu trên cơ sở đánh giá đúng tiềm năng của đội ngũ cán bộ khoa học kỹ thuật, đội ngũ lao động gắn với tiềm năng đất đai tại chỗ tạo ra sức mạnh tổng hợp của phong trào hành động theo các chương trình của Bộ lâm nghiệp, Bộ đại học, Trung học chuyên nghiệp và dạy nghề về đổi mới mục tiêu chương trình đào tạo gắn học với hành trong kế hoạch xây dựng rừng, gắn quy hoạch dân cư trong trường

với việc khai thác tiềm năng đất đai làm ra của cải vật chất ổn định cải thiện đời sống và huy động tiềm năng lao động theo kế hoạch đề thầy và trò, cán bộ công nhân viên tham gia vào chương trình xây dựng cơ bản với những hạng mục có thể làm được để đẩy nhanh việc xây dựng cơ sở vật chất cải tạo quang cảnh trên địa điểm mới.

3. Tăng cường hợp tác, liên kết với cơ sở sản xuất, và mở rộng hợp tác Quốc tế để thực hiện sự nghiệp đào tạo.

Việc liên kết với cơ sở sản xuất vừa nâng cao được chất lượng đào tạo, vừa phục vụ sản xuất, đó chính là việc kiên trì thực hiện nguyên lý, phương châm đào tạo của Đảng.

Trong hoàn cảnh đất nước còn nghèo, cơ sở vật chất kỹ thuật của trường lạc hậu, cũ kỹ chưa có đầu tư để trang bị lại việc hợp tác Quốc tế trong thời gian qua đã có tác dụng thiết thực trên nhiều lĩnh vực hoạt động của trường nhất là trên lĩnh vực đào tạo. Đây là bài học về giải pháp thực tiễn nhằm tạo ra sức mạnh cần thiết để thúc đẩy sự nghiệp đổi mới trong đào tạo.

Tuy nhiên trong những năm qua nhà trường cũng còn nhiều mặt yếu kém, nhiều khuyết điểm và tồn tại. Song những khuyết điểm tồn tại đó không thể tránh khỏi trong bước đường đi lên với hoàn cảnh khó khăn như hiện nay.

III. Mục tiêu phương hướng và nhiệm vụ chủ yếu của trường trong những năm trước mắt.

Thực hiện đường lối đổi mới của Đảng được đề ra tại Đại hội lần thứ 6, trong những năm học tới trường Đại học Lâm nghiệp kiên quyết đổi mới một cách toàn diện và triệt để công tác đào tạo của mình.

1. Đổi mới mục tiêu đào tạo:

Bắt đầu từ năm học 1989 - 1990 nhà trường từng bước thực hiện quy trình đào tạo mới. Nhà trường đã xây dựng xong mục tiêu đào tạo mới. Từ nhiệm vụ tổ chức đào tạo kỹ sư theo 4 ngành trước đây (lâm nghiệp, công nghiệp khai thác gỗ, chế biến lâm sản và kinh tế lâm nghiệp), nay tổ chức lại thành 2 ngành rộng (Lâm sinh tổng hợp và chế biến lâm sản). Chia thời gian đào tạo thành hai giai đoạn, giai đoạn 1 là 2 năm, giai đoạn 2 là 2,5 năm.

Mềm hóa các loại hình đào tạo, nâng cao chất lượng đào tạo hệ chuẩn, mở rộng các hình thức đào tạo, đào tạo theo địa chỉ, đào tạo gắn liền với sử dụng, phát triển rộng hơn nữa hình thức hợp đồng đào tạo với các cơ sở sản xuất, với các địa phương. Tổ chức đào tạo lại đội ngũ kỹ sư theo hướng nâng cao, tiến tới hoàn

chính các cấp học: Đại học - cao học - nghiên cứu sinh

Từng bước tiến hành đổi mới phương pháp đào tạo, áp dụng phương pháp giảng dạy hiện đại vào năm học 1989 - 1990. Hoàn thành việc biên soạn 70 chương trình và 40 giáo trình môn học.

2. Nghiên cứu khoa học:

Đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học theo hướng: nghiên cứu cơ bản về rừng nhiệt đới, nghiên cứu triển khai ứng dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất, mở rộng việc nghiên cứu theo hợp đồng với cơ sở sản xuất, đưa công tác nghiên cứu khoa học vươn tới các địa bàn lâm nghiệp trọng yếu như Tây bắc, Tây Nguyên .. tích cực tham gia các đề tài chương trình cấp Nhà nước, cấp ngành.

3. Xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật và tổ chức đời sống:

Trong những năm tới cần xúc tiến việc xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật cho công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học như: Xây dựng phòng bảo tồn bảo tàng sinh vật rừng nhiệt đới, xây dựng lại mô hình rừng thực nghiệm, nông lâm kết hợp, vườn cây mẫu, củng cố và cải tạo xưởng cơ khí và chế biến gỗ, tăng cường trang bị kỹ thuật cho trạm thực nghiệm của trường và xây dựng lâm trường thực nghiệm.

Hoàn thành xây dựng cơ sở vật chất của nhà trường theo thiết kế trước hết là xây dựng xong khu nhà lớp học trong năm 1989. Có chính sách hỗ trợ các gia đình còn lại và các cán bộ công nhân viên xây dựng nhà ở gần với vườn và đất đai để tự sản xuất cải thiện đời sống.

4. Về hợp tác quốc tế.

Tăng cường hợp tác quốc tế, trước mắt tổ chức thực hiện có hiệu quả dự án GCP VIE/012 AUL, và hy vọng có sự quan tâm của Nhà nước và tổ chức quốc tế tiếp tục đầu tư cho Trường đại học lâm nghiệp trong chương trình hành động lâm nghiệp Việt Nam. Mặt khác nhà trường cần mở rộng quan hệ hợp tác với trường TU Dresden (Cộng Hòa DC Đức) và một số nước XHCN anh em trên lĩnh vực đào tạo và nghiên cứu khoa học.

5. Về xây dựng đội ngũ cán bộ.

Đẩy nhanh việc bồi dưỡng đội ngũ cán bộ đặc biệt là đội ngũ cán bộ giảng dạy cả về chuyên môn lý luận chính trị và ngoại ngữ thực hiện việc xếp chức danh cho cán bộ giảng dạy. Cần có quy hoạch cụ thể và sớm ổn định đội ngũ cán bộ để phục vụ lâu dài cho sự nghiệp đào tạo.

Biên tập: Nghiêm Phú Ninh

BA NĂM THỰC HIỆN...

với các nước thành viên HĐTKT. Hiện nay ngoài luật đầu tư nước ngoài vào Việt Nam, Nhà nước ta đã ký hiệp định cấp chính phủ về việc thành lập các xí nghiệp liên doanh hoặc thiết lập quan hệ hợp tác trực tiếp giữa các cơ sở của Việt Nam với Liên Xô (29-10-1989), với Bungari (4-1-1989) .. Đề nghị sớm cho ban hành những văn bản hướng dẫn triển khai thực hiện những văn bản trên. Cần mạnh dạn giao trách nhiệm và tạo điều kiện để các cơ sở thật sự thuận lợi khi giao dịch trực tiếp như khâu giao nhận sản phẩm hợp tác, sản phẩm mẫu, khí cụ, thiết bị, vật tư, thanh toán vận chuyển v.v...

3. Tăng cường hơn nữa tính chủ động trách nhiệm và quyền hạn của cán bộ phụ trách đề tài và các cơ sở chủ trì thực hiện Chương trình tổng hợp. Bảo đảm sự phối hợp nhịp nhàng, chặt chẽ hơn giữa các cơ quan quản lý chức năng của các bộ, ngành, giữa Chủ nhiệm các chương trình tiến bộ khoa học - kỹ thuật trọng điểm cấp Nhà nước với các cơ sở thực hiện các nhiệm vụ trong chương trình tổng hợp đã được giao.

(Tiếp theo trang 4)

4. Quán triệt và thực hiện đúng theo tinh thần chỉ thị 195/CT ngày 9-8-1986 của chủ tịch Hội đồng bộ trưởng về việc triển khai Chương trình tổng hợp ở nước ta. Vừa qua, để giúp các cơ sở, các bộ, ngành triển khai đầy đủ và nghiêm túc chỉ thị nói trên, Ủy ban khoa học và kỹ thuật Nhà nước đã cho ban hành thông tư hướng dẫn chỉ thị 195/CT.

5. Phân đấu để làm tốt hơn vai trò chủ trì đối với các đề tài do ta chủ động đưa ra hợp tác với HĐTKT. Nhà nước đồng thời với chính sách đầu tư thích hợp, cần có chế độ thưởng phạt rõ ràng đối với các đơn vị và cá nhân làm tốt hoặc làm không tốt các nhiệm vụ được giao.

Phân đấu thực hiện thành công nghị quyết của Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ 6 và định hướng rõ ràng vào hợp tác toàn diện với Liên Xô và các nước XHCN khác, chúng ta tin tưởng các cơ quan khoa học và sản xuất của nước ta tiếp tục thu được những thành tựu to lớn hơn trong việc thực hiện Chương trình tổng hợp thời gian tới.